

policie

JO NESBØ

FLEET

Jo Nesbø
Policie

policie
JO NESBØ

This translation has been published with the financial support of NORLA.

Copyright © Jo Nesbø 2013

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © Kateřina Krištůfková 2015

ISBN 978-80-7473-309-3 (PDF)

Věnováno Knutovi Nesbømu, fotbalistovi, kytaristovi,
kámošovi, bráchovi

ČÁST I.

Prolog

Odpočívala uvnitř, za dvířky.

Vnitřek rohové skříňky byl cítit starým dřevem, stře-
ným prachem a olejem. Když oknem přilehlé místnosti
zasvítilo dovnitř slunce, prošel klíčovou dírkou ve dvíř-
kách skříňky proužek světla ve tvaru přesýpacích ho-
din a pak se – jestliže se slunce nacházelo ve správném
úhlu – matně zatřpytil na pistoli ležící na prostřední
polici.

Zbraň byla ruská Oděsa, kopie známější pistole Steč-
kin.

Měla pohnutou minulost, s litevskými kulaky dopu-
tovala na Sibiř, v jižní části Sibíře se stěhovala z jedno-
ho urckého hlavního stanu do druhého, chvíli ji vlastnil
ataman, vůdce kozáků, který ji držel v ruce v okamžiku,
kdy ho zabili policisté, až skončila doma u ředitele ta-
gilské věznice, jenž byl sběratelem zbraní. Nakonec tu
neforemnou automatickou obludnost dovezl do Nor-
ska jistý Rudolf Asajev, který až do svého zmizení řídil
obchody se syntetickým, heroinu podobným opioidem
jménem violin, a udržoval si tak monopol na osloském
trhu s drogami. Ve stejném městě, konkrétně v Hol-
menkollenské ulici, v domě Ráchel Faukeové, se zbraň
nacházela dosud. Do jejího zásobníku se vešlo dvacet

nábojů Makarov ráže devět krát osmnáct milimetrů a z pistole bylo možné pálit jednotlivě nebo v dávkách. Teď v zásobníku zbývalo dvanáct nábojů.

Tři kulky byly vypáleny na konkurenční kosovsko-albánské drogové dealery, přičemž pouze jediná z nich se úspěšně zaryla do masa.

Další dvě kulky zabily Gusta Hanssena, mladého zloděje a drogového dealera, jenž zpronevěřil Asajeovy peníze i zboží.

Pistole byla nadále cítit třemi posledními výstřely, které zasáhly hlavu a hrudník bývalého policisty Harryho Holea, vyšetřujícího právě vraždu Gusta Hanssena. Místo činu bylo v obou případech stejné: Hausmanova ulice 92.

Policie nedokázala vraždu Gusta Hanssena vyřešit a osmnáctiletého mladíka, jehož v této souvislosti nejprve zatkla, posléze propustila. Mimo jiné proto, že policisté nenašli ani vražednou zbraň, ani pojiťko mezi ní a oním mladíkem. Ten se jmenoval Oleg Fauke a každou noc se probouzel, zíral do tmy a slýchal ony výstřely. Nikoli ty, jimiž zabil Gusta Hanssena, nýbrž ty druhé. Ty, které vypálil na policistu, jehož během svého dospívání považoval za otce, na policistu, jenž – jak si v duchu přál – by se jednou mohl oženit s jeho matkou Ráchel. Harry Hole. Ve tmě se do něj vpaloval Harryho pohled a Oleg pak myslíval na pistoli, nalézající se kdesi daleko v rohové skříňce, a doufal, že už ji nikdy v životě neuvidí. Že už ji nikdy nikdo neuvidí. Že bude takhle odpočívat navěky.

Odpočíval uvnitř, za dveřmi.

Sřežený nemocniční pokoj byl cítit léky a malířskou barvou. Monitor vedle lůžka zaznamenával srdeční činnost.

Isabelle Skøyenová, radní pro sociální problematiku osloské radnice, a Mikael Bellman, čerstvý vrchní policejní náčelník, doufali, že už ho nikdy v životě neuvidí.

Že už ho nikdy nikdo neuvidí.

Že bude takhle odpočívat navěky.

Kapitola 1

Město mělo za sebou jeden z těch dlouhých teplých zářijových dní, kdy světlo mění Osloský fjord v roztavené stříbro a rozžhavuje nízké stráně, nyní již vykazující první známky podzimu. Byl to jeden z těch dní, kdy obyvatelé Osla přísahají, že se odsud nikdy v životě neodstěhují. Slunce klesalo za Ullernský kopec a poslední paprsky ploše hladily krajinu, hladily nízké střízlivé činžáky svědčící o skromné minulosti města, hladily nákladné půdní byty s terasami svědčícími o ropném zázraku, který Norsko náhle proměnil v nejbohatší zemi na světě, hladily fetáky v horní části fagerborského parku nalézajícího se v tom malém, vzorně uspořádaném městě, kde dochází k většímu počtu předávkování než v jiných, osmkrát větších evropských městech. Hladily zahrady, v nichž mají trampolíny ochrannou síť a nikdy na nich neskáče větší počet dětí než tři, jak doporučuje návod k použití. A hladily také stráně a lesy obklopující v půlkruhu ten takzvaný osloský kotel. Slunce nechtělo město opustit, natahovalo paprscité prsty, jako by mávalo na rozloučenou z okna vlaku.

Ráno přitom přineslo studené jasno a ostré světlo jako z lamp na operačním sále. Během dne teplota vystoupala, nebe změnilo barvu na tmavší modrou a vzduch se

stal příjemnějším. Právě díky tomu je září nejbáječným měsícem v roce. Po měkkém a opatrném nástupu soumraku se pak ovzduší ve vilových čtvrtích rozese- tých po kopcích směrem k jezeru Maridalsvannet roz- vonělo jablky a prohrátými smrkovými lesy.

Erlend Vennesla se blížil k vrcholu posledního kopce. Cítil už kyselinu mléčnou, avšak soustředil se na to, aby se do nášlapných pedálů opíral správně kolmo a kole- na měl přitom mírně vtočená. Protože správná technika je důležitá. Zvláště přepadne-li člověka únava a mozek dostane chuť změnit polohu, aby tělo zatěžovalo méně unavené, ale také méně výkonné svalové skupiny. Cítil, jak tuhý rám kola pohlcuje a využívá každý watt, který do něj šlapáním přenáší, uvědomil si, jak zrychlil, když přehodil na těžší převod. Vstal a začal šlapat ve stoje, přitom se snažil udržovat stejnou frekvenci, kolem de- vadesáti šlápnutí za minutu. Pohlédl na měřič tepu. Sto šedesát osm. Namířil světlo čelovky na displej GPS na- vigace připevněné na řidítkách. Navigace byla vybave- na podrobnou mapou Osla a okolí a aktivním vysíla- čem. Kolo s příslušenstvím ho stálo víc, než kolik by si jako nedávno penzionovaný vyšetřovatel vražd přísně vzato mohl dovolit. Avšak protože se mu nyní nabízely jiné životní výzvy, bylo nutné udržovat se ve formě.

Upřímně řečeno: výzev se mu nabízelo méně.

Kyselina mléčná ho teď páčila ve stehnech a v lýt- kách. Bolelo to, byl to však i báječný příslib věcí bu- doucích. Endorfinový mejdan. Rozbolavělé svaly. Dob- ré svědomí. Pivo s manželkou na balkoně, pokud tedy teplota po západu slunce prudce nepoklesne.

Najednou byl nahoře. Cesta se narovнала a před ním leželo jezero Maridalsvannet. Zpomalil. Byl na venkově. Vlastně to je absurdní, že po patnácti minu- tách intenzivního šlapání do pedálů směrem z centra evropského hlavního města je člověk najednou obklo-

pen statky, poli a hustým lesem s turistickými stezkami mizícími ve večerní tmě. Na temeni, pod antracitovou cyklistickou helmou značky Bell, která sama o sobě stála totéž co dětské kolo, jež koupil k šestým narozeninám své vnučce Line Marii, ho zasvědčil pot. Přílbu si však nesundal. Příčinou většiny úmrtí u cyklistů jsou úrazy hlavy.

Podíval se znovu na měřič tepu. Sto sedmdesát pět. Sto sedmdesát dva. Vítaný závan vzduchu sem zezdola z města přinesl ozvěnu vzdáleného jánotu. To musí být z Ullevålského stadionu, dneska večer se tam hraje mezinárodní zápas. Se Slovenskem nebo Slovinskem. Erlend Vennesla si na okamžik představil, že ten jánot patří jemu. Už nějakou dobu mu nikdo nezatleskal. Naposledy to muselo být na rozlučkovém večírku ve čtvrti Bryn, když odcházel z Kriposu. Šlehačkový dort, projev jeho šéfa Mikaela Bellmana, který od té doby neochvějně udržoval kurz k postu vrchního policejního náčelníka. Erlend si nechal zatleskat, střetl se s pohledy kolegů, poděkoval jim, a dokonce se mu maličko sevřelo hrdlo, když měl přednést jednoduchou, krátkou děkovnou řeč založenou na faktech, jak v Kriposu velela tradice. Coby vyšetřovatel vražd zažil světlé i slabé chvílky, velkým přehmatům se však vyhnul. Alespoň pokud ví – na něco takového člověk nikdy nedostane stoprocentní odpověď. Ačkoli v dnešní době, kdy analýza DNA udělala tak výrazný pokrok a vedení policie naznačilo, že ji využije u některých starých případů, hrozí, že člověk právě takovou odpověď dostane. Novou odpověď. Závěr. V případě neobjasněných případů to je v pořádku, Erlend však nechápal, proč hodlají mrhat finančními zdroji a hrabat se i v případech, které jsou dávno vyřešené a uzavřené.

Tma zhoustla, a přestože svítily pouliční lampy, jen tak tak že neminul dřevěnou ceduli ukazující do lesa.

Tady to je. Přesně jak si to pamatuje. Odbočil ze silnice a dostal se na měkkou lesní cestičku. Jel co možná nejpomaleji, aniž by ztratil rovnováhu. Kužel světla jeho čelovky, připevněné na helmě, těkal po cestičce a zarážel se o temnou stěnu smrků po obou stranách. Přes cestu mu přebíhaly stíny, ustrašeně a chvatně, proměňovaly se a mizely v skrytu. Přesně tak si to představoval, když se snažil vžít se do její situace. Jak utíkala, prchala se svítilnou v ruce, a jak pak byla tři dny držena v zajetí a znásilňována.

A když v témže okamžiku zahlédl světlo, které se ve tmě před ním rozzářilo, na chvíličku si pomyslel, že to je její svítilna, že ta dívka tu zase utíká a že on sám jede na motorce, která ji pronásleduje, která ji dohání. Světlo před ním se třepotalo a pak ho zpříma ozářilo. Zastavil, slezl z kola. Čelovkou si posvítíl na měřič tepu. Už je pod stovkou. To není špatné.

Uvolnil si zapínání pod bradou, sundal si helmu a podrbl se na temeni. Bože, to je příjemné. Zhasl čelovku, pověsil helmu na řídítka a vedl kolo směrem ke světlu. Helma se kolébala a narážela mu do zápěstí.

Zastavil se před světlem, které se zhouplo vzhůru. Silný paprsek ho zaštípal v očích. Oslepil ho a Erlend Vennesla si uvědomil, jak nadále ztěžka dýchá, že to je zvláštní, když tep má tak nízký. Vytušil pohyb, cosi za tím velkým chvějícím se kruhem světla se pozvedlo, zaslechl ve vzduchu tiché zapísknutí a v téže chvíli ho napadla zvláštní myšlenka. Že to neměl dělat. Že si neměl tu helmu sundavat. Že příčinou většiny úmrtí u cyklistů...

Jako by se mu mozek zakoktal, jako by čas poskočil, jako by na okamžik vypadl obraz.

Zíral užasle vpřed a uvědomil si, jak mu po čele stéká teplá kapka potu. Promluvil, avšak slova nedávala smysl, jako by ve spojení mezi mozkem a ústy došlo

k závadě. Opět zaslechl ono tiché zapísknutí. Vzápětí zvuk dozněl. Veškeré zvuky zmizely, neslyšel už ani svůj dech. Zjistil, že klečí a že se kolo pomalu převrací do strouhy. Před očima mu tančilo žluté světlo, avšak zmizelo ve chvíli, kdy mu kapka potu doputovala na hřbet nosu, stekla mu do očí a oslepila ho. Pochopil, že to není pot.

Při třetím úderu měl dojem, jako by mu hlavou a krkem pronikl do těla rampouch. Všechno ztuhlo.

Nechci umřít, pomyslel si a pokusil se na obranu zvednout nad hlavu paži, nebyl však schopen pohnout jediným údem a došlo mu, že je ochrnutý.

Čtvrtou ránu už nezaznamenal, ale podle pachu mokré hlíny došel k závěru, že nyní leží na zemi. Několikrát zamrkal a do jednoho oka se mu vrátil zrak. Přímo před obličejem uviděl stát v blátě pár velkých špinavých holin. Podpatky se zvedly a holiny se mírně odlepily od země. Přistály. Pohyb se opakoval, podpatky se zvedly a holiny se odlepily. Jako by útočník poskakoval. Poskakoval, aby mohl do úderů napřít ještě víc síly. Poslední pomýšlení, které Erlendu Venneslovi projelo mozkem, bylo, že musí udržet v paměti, jak se jmenuje jeho vnučka, že nesmí zapomenout její jméno.

Kapitola 2

Policejní inspektor Anton Mittet vytáhl z malého červeného kávovaru Nespresso D290 poloplný plastový pohárek, sehnul se a postavil ho na zem. Nebyl tu žádný kus nábytku, na který by ho mohl odložit. Pak jednou rukou obrátil dnem vzhůru podlouhlou krabičku, nechal si do dlaně vklouznout novou kapsli, automaticky zkontroloval, že tenká kovová fólie není proděravělá, že je kapsle nepoužitá, a vzápětí ji zasunul do kávovaru. Postavil pod trysku prázdný plastový pohárek a stiskl jedno ze svítících tlačítek.

Hleděl na hodinky, přístroj zatím supěl a sténal. Brzy bude půlnoc. Střídání směn. Doma na něj čekají, jemu však připadalo, že ji nejdřív musí zasvětit do úkolu, přece jenom je to pouhá studentka policejní akademie. Silje – jmenuje se tak? Anton Mittet zíral na trysku. Kdyby byl jeho kolega muž, také by mu donesl kávu? Nevěděl, a koneckonců je to jedno, snažil se odpovídat si na podobné otázky dávno vzdal. Panovalo tu takové ticho, že slyšel, jak do pohárku dopadly poslední, téměř číré kapky. V kapsli už nezbylo víc barviva ani chuti, důležité však je dostat do sebe všechno, pro slečinku to bude dlouhá noční služba. Nikdo jí nebude dělat společnost, nic se nebude dít,

bude jen zírat na nenatřené holé betonové zdi interiéru Říšské nemocnice. Proto ho napadlo, že si s ní před odchodem vypije kávu. Vzal oba pohárky a vydal se zpět. Mezi stěnami se rozléhala ozvěna jeho kroků. Míjel zavřené, zamčené dveře. Věděl, že za nimi nic ani nikdo není, jen další holé zdi. Při stavbě Říšské nemocnice Norové pro jednu mysleli na budoucnost, dobře věděli, že nás bude víc, budeme starší, nemocnější, budeme toho víc potřebovat. Byli tehdy předvídaví, podobně jako Němci se svými dálnicemi a Švédové s letišti. Vnímalo to tak ale těch pár automobilistů, kteří ve třicátých letech v osamělém majestátu křižovali německý venkov po obřích betonových silnicích, vnímali to tak švédští cestující spěchající někdy v šedesátých letech naddimenzovanými halami letiště Arlanda, uvědomovali si, že tam straší? Straší tam navzdory tomu, že je vše zbrusu nové, neposkvrněné, že zatím nikdo nezahynul při autohavárii nebo leteckém neštěstí. Světlomety auta můžou kdykoli zachytit bledou zkrvavenou rodinku stojící na krajnici a zírající bezvýrazně do světla, otec probodnutý, matka s obličejem obráceným vzad, dítě s údy jenom na jedné straně. Zpoza plastového závěsu u zavazadlového pásu v příletové hale na Arlandě se mohou náhle vynořit ohořelé, stále ještě žhnoucí mrtvoly a s němými výkřiky na rozevřených rtech, z nichž se kouří, se propálit do gumového pásu. Nikdo z lékařů mu nedokázal vysvětlit, k čemu by se mělo později toto křídlo využít, jisté bylo jedině to, že za všemi těmi dveřmi budou umírat lidé. Vznášelo se to už ve vzduchu, neviditelná těla s neklidnými dušemi již byla hospitalizována.

Anton zabočil za roh a otevřela se před ním další chodba, spoře osvětlená, stejně holá a tak symetricky pravoúhlá, až to vytvářelo podivuhodný optický klam: uniformovaná dívka sedící na židli úplně na konci

vypadala jako maličký obrázek na ploché zdi přímo před ním.

„Vzal jsem vám taky,“ pronesl, když došel až k ní. Kolik jí může být? Dvacet? Trochu víc. Možná dvaadvacet.

„Děkuju, ale mám vlastní,“ odpověděla a z batůžku odloženého vedle židle vytáhla termosku. V hlase se jí ozvalo téměř nepatrné zhoupnutí, možná pozůstatek nějakého severonorského dialektu.

„Tohle je lepší,“ namítl, s rukou stále napřaženou.

Dívka zaváhala. Pohárek přijala.

„A je zdarma,“ dodal Anton a diskrétně ukryl ruku za zády, kde si třel popálené špičky prstů o chladivou látku bundy. „Máme ten kávovar jenom pro sebe. Stojí v chodbě u...“

„Viděla jsem ho cestou,“ odpověděla dívka. „Jenomže v pokynech se píše, že za žádných okolností nesmíme spustit z očí dveře pacientova pokoje, proto jsem si přinesla kafe z domova.“

Anton upil ze svého pohárku. „To je sice pravda, ale sem míří jediná chodba. Jsme ve třetím patře a mezi tímhle místem a kávovarem nevedou žádné dveře na jiná schodiště nebo do jiných oddělení. I kdybychom si šli pro kafe, nikdo kolem nás neprojde.“

„To mě sice uklidňuje, přesto myslím, že se budu držet pokynů.“ Usmála se na něj. A vzápětí, možná aby vyvážila tu implicitní výtku, upila z pohárku.

Anton pocítil záchvěv podráždění a už se chystal pronést cosi o tom, že samostatné myšlení přichází spolu se zkušenostmi, avšak nestihl úvahu dokončit, protože jeho pozornost upoutalo cosi o kus dál v chodbě. Zjevila se tam bílá postava, která vypadala, jako by se vznášela nad podlahou směrem k nim. Zaslechl, jak Silje vstala. Postava nabyla pevnějších tvarů. Proměnila se v kyprou blondýnu ve volném nemocničním oděvu zdravotní

sestry. Anton věděl, že blondýna má službu a že zítra večer bude mít volno.

„Dobry večer,“ pozdravila je sestra se šibalským úsměvem, zamávala na ně dvěma injekčními stříkačkami a vykročila ke dveřím. Už brala za kliku.

„Počkejte,“ zarazila ji Silje a postoupila k ní. „Musím vás požádat, abyste mi ukázala služební průkaz. Znáte dnešní heslo?“

Sestra se užasle podívala na Antona.

„Pokud se tedy za vás můj kolega nezaručí,“ dodala Silje.

Anton přikývl: „Jen běžte dovnitř, Mono.“

Sestra otevřela dveře a Anton se za ní zadíval. V potmělé místnosti zahlédl přístroje u postele a prsty vyčnívající v nohách postele zpod přikrývky. Pacient byl tak vysoký, že mu museli opatřit delší lůžko. Dveře se zavřely.

„Dobře,“ podotkl Anton a usmál se na Silje. Poznal na ní, že se jí to nelíbí. Že ho považuje za šovinistu, který právě oznámkoval svou mladší kolegyni. Ztraceně, je to studentka, má se přece v praxi učit od zkušenějších policistů. Pohupoval se na podpatcích, nebyl si jistý, jak má k té situaci přistoupit. Silje ho předběhla:

„Jak jsem říkala, četla jsem pokyny. A vás už asi doma čekají.“

Zvedl pohárek k ústům. Co může vědět o jeho osobním životě? Je to snad nějaká narážka? Například na něj a na Monu? Na to, že ji párkrát večer po službě odvezl domů a tím to neskončilo?

„Máte na batohu samolepku s medvídkem,“ vysvětlila s úsměvem.

Dlouze upil kávy. Odkušlal si. „Nespěchám. Je to vaše první služba a měla byste využít příležitosti, pokud vás něco zajímá. V pokynech se nepíše všechno, víte.“ Přeshlápl. Doufal, že zaslechla ten podtext a pochopila ho.

„Jak myslíte,“ odpověděla s iritující sebedůvěrou, která je vlastní všem pod pětadvacet let. „Ten pacient tam. Kdo je to?“

„Nevím. To se v pokynech taky píše. Nemá jméno a má zůstat v anonymitě.“

„Vy ale něco víte.“

„Vážně?“

„Řekl jste jí Mono. Neoslovujeme lidi křestním jménem, pokud se s nimi trochu neznáme. Co vám pověděla?“

Anton se na dívku zahleděl. Je celkem pěkná, ale chybí jí vřelost nebo šarm. Na jeho vkus je moc štíhlá. Nemá upravené vlasy a její horní ret vypadá, jako by jí ho držela nahoře příliš napjatá šlacha, takže jsou jí vidět dva křivé přední zuby. Ale je mladá. Pod černou uniformou má pevné a vytrénované tělo, to je zřejmé. Pokud jí tedy prozradí, co ví, bude za tím podvědomá kalkulace a snaha zvýšit svou ochotou pravděpodobnost, že se s ním dívka vyspí, na nula celá nula jednu setinu procenta? Nebo to udělá proto, že dívky jako Silje se do pěti let stanou vrchními komisařkami, případně zvláštními vyšetřovatelkami, stanou se jeho šéfkami, protože on sám zůstane nadále inspektorem, mizerným inspektorem, protože ten drammský případ tu bude vždycky přítomen jako zeď, jako skvrna, která se nedá odstranit?

„Pokus o vraždu,“ spustil Anton. „Ztratil hodně krve, a když ho sem přivezli, měl prý sotva hmatný pulz. Celou dobu je v kómatu.“

„Proč ho musíme hlídat?“

Anton pokrčil rameny. „Je to potenciální svědek. Pokud tedy přežije.“

„Co ví?“

„Něco o obchodování s drogami. Na vysoké úrovni. Jestliže se probere, bude nám patrně schopný sdělit in-

formace, které by dostaly za mříže důležité osoby obchodující v Oslu s heroinem. Navíc by nám mohl říct, kdo se ho pokusil zabít.“

„Takže hrozí, že by se vrah mohl vrátit a práci dokončit?“

„Pokud by se mu doneslo, že je ten muž naživu a kde leží, pak ano. Proto jsme tady.“

Přikývla. „A přežije?“

Anton potřásl hlavou. „Prý ho dokážou udržet naživu několik měsíců, ale šance, že se probere z kómatu, je celkem malá. Nicméně...“ Znovu přešlápl, dívčín pátravý pohled mu byl nepříjemný. „Do té doby na něj máme dávat pozor.“

S pocitem porážky dívku opustil, sešel po schodech do recepce a vyšel do podzimního večera. Až když nasedl na parkovišti do auta, zaznamenal, že mu zvoní mobil.

Volali z operačního střediska.

„Maridalen, vražda,“ ozvala se nula jednička. „Vím, že máte dneska padla, ale potřebují tam pomoc se zajištěním místa činu. A když už na sobě máte uniformu...“

„Na jak dlouho to je?“

„Nejdéle do tří hodin vás vystřídají.“

Anton užasl. V současné době se u policie maximálně snaží, aby lidi nepracovali přesčas, kombinace zkostnatělých pravidel a napjatého rozpočtu nepřipouští dokonce ani praktické úpravy. Začalo mu svítat, že tahle vražda bude něčím výjimečná. Doufal, že nejde o dítě.

„Dobře,“ souhlasil.

„Pošlu vám GPS souřadnice.“ To byla novinka, mají teď navigace s podrobnou mapou Osla a okolí a s aktivním vysílačem, díky němuž je dokáže operační středisko lokalizovat. Právě proto mu nejspíš zavolali: byl nejbliž.

„Fajn, tak tři hodiny,“ rozloučil se.

Laura už určitě leží v posteli, ale přece jen bývá ráda, když jde z práce hned domů, proto jí poslal esemesku, než zařadil rychlost a vydal se směrem k jezeru Mari-dalsvannet.

Nepotřeboval se dívat na GPS navigaci. U napojení na Ullevålseterskou ulici parkovala čtyři policejní vozidla a o kus dál vpředu ukazovaly cestu oranžovo-bílé policejní pásky.

Anton vytáhl z palubní přihrádky svítilnu a došel k policistovi stojícímu před páskami. Zahlédl světla třepotající se v lese, ale také svítilny techniků z výjezdové skupiny, které v něm vždycky vyvolávaly dojem, že se na místě natáčí film. Což nebylo tak daleko od pravdy: v současné době už technici nepožizují jenom fotografie, nýbrž používají digitální kamery s vysokým rozlišením, na něž natáčejí jak oběti, tak celé místo činu, aby si ho později mohli znovu prohlédnout, film zastavit a zvětšit si detaily, které jim v prvním okamžiku nepřipadaly relevantní.

„Co se tu stalo?“ zeptal se Anton policisty, který se se zkříženými pažemi třásl u policejních pásek.

„Vražda,“ zahuhňal policista. Oči měl zarudlé a obličej nepřírozeně bledý.

„To se mi doneslo. Kdo tu velí?“

„Výjezdová skupina. Lønnová.“

Anton slyšel z lesa hučení hlasů. Je jich hodně. „Z Kriposu nebo z oddělení vražd ještě nikdo nedorazil?“

„Další lidi přijedou, tělo bylo objeveno před chvílí. Nevzal byste to za mě?“

Další lidi. A navzdory tomu mu nařídili přesčas. Anton se důkladněji zahleděl na svého kolegu. Měl na sobě silný kabát, ale klepal se stále víc, ačkoli nebyla vůbec zima.

„Vy jste sem dorazil první?“

Policista němě přikývl, sklopil zrak. Tvrdě zadupal. Do prdele, pomyslel si Anton. Dítě. Polkl.

„Nazdárek, Antone, poslala vás sem nula jednička?“

Anton vzhlédl. Neslyšel je, ačkoli se vynořili z hustého roští. Už to zažil, viděl, jak se technici pohybují na místě činu, jako poněkud neobratní tanečníci, jak se ohýbají a vyhýbají se všemu, kladou nohy na zem tak, jako by byli kosmonauti na Měsíci. Nebo možná tu asociaci vyvolávaly jejich bílé kombinézy.

„Jo, prý to tu mám za někoho vzít,“ odpověděl Anton ženě. Dobře ji znal, všichni ji znali. Beáta Lønnová, šéfka kriminalisticko-technického oddělení, měla pověst Rain Mana v sukních kvůli své paměti na tváře, kterou využívala k identifikaci lupičů na zrnitých trhaných záznamech z bezpečnostních kamer. Povídalo se, že dokáže poznat i dobře maskované lupiče, pokud už byli někdy odsouzeni, že v té své světlolase hlavince nosí databázi čítající několik tisíc fotografií. Tahle vražda tedy musí být něčím výjimečná, šéfy uprostřed noci do terénu nevsílají.

V porovnání s bledým, téměř průsvitným obličejem oné útlé ženušky pihatá tvář jejího kolegy, zdobená dvěma sytějšími kotletami, téměř zářila. Oči se mu mírně poulily, jako by v nich měl příliš velký tlak, což mu dodávalo lehce udivený výraz. Nejnápadnější však na něm byla pokrývka hlavy, která se objevila, jakmile si stáhl bílou kapuci: velká rastafariánská čepice v jamajských barvách, zelené, žluté a černé.

Beáta Lønnová položila třesoucím se policistovi ruku na rameno. „Jedte domů, Simone. Neprozradte to na mě, ale doporučila bych vám panáka a pak postel.“

Policista přikývl a za tři vteřiny už jeho ohnutá záda pohltila tma.

„Je to humus?“ zeptal se Anton.

„Vy s sebou nemáte kafe?“ opáčila rastafariánská čepice a otevřela termosku. I z těch dvou slov Anton poznal, že dotyčný nepochází z Osla. Je odněkud z venkova, to jistě, ale jako většina městských lidí z východní části Norska neměl Anton ani potuchy o dialektech a také o ně nejevil zájem.

„Ne,“ odpověděl.

„Je dobrý brát si na místo činu kafe,“ pokračovala rastafariánská čepice. „Nikdy nevíte, jak dlouho tam zkejsnete.“

„No tak, Bjerne, Anton má s vraždami jisté zkušenosti,“ napomenula kolegu Beáta Lønnová. „Drammen, vidíte?“

„Souhlasí,“ odpověděl Anton a zhoupl se na podpatcích. *Chabé zkušenosti*, to by asi bylo přesnější. Navíc bohužel tušil, proč si ho Beáta Lønnová pamatuje. Nadechl se. „Kdo našel tělo?“

„Támhle ten,“ pokývla Beáta směrem k autu jejich kolegy, které právě nastartovalo a zatúrovalo.

„Myslel jsem, kdo to nahlásil.“

„Zavolala nám jeho manželka, když se nevrátil z výjížďky na kole,“ pronesla rastafariánská čepice. „Měl být pryč maximálně hodinu a ona o něj měla obavy kvůli jeho srdci. Měl s sebou navigaci s aktivním vysílačem, tak ho našli brzy.“

Anton pomalu přikývl, představil si to. Dva policisté zvonící u dveří, žena a muž. Odkášlou si, podívají se na manželku oním vážným pohledem, který jí má prozradit to, co jí vzápětí sdělí slovy, neskutečnými slovy. Manželčin výraz, jenž se vzpírá uvěřit, nechce, ale pak se přesto zkroutí, ukáže se z druhé strany, odhalí všechno.

Na mysl mu vytanul obrázek jeho ženy Laury.

Tiše se k nim blížila sanitka, bez sirény i bez majáčku.

Antonovi začínalo svítat. Rychlá reakce na běžné hlášení, že někdo nepřišel domů. GPS s vysílačem. Velké haló. Přesčas. Kolega, jehož nález vyvedl z míry natolik, že ho museli poslat domů.

„Je to policista,“ vydechl tiše.

„Odhaduju, že teplota tady je o půldruhého stupně nižší než dole ve městě,“ pronesla Beáta Lønnová a vytočila na mobilu číslo.

„Souhlas,“ přikývla rastafariánská čepice a upila kávy z termosky. „Zatím žádné změny v barevnosti kůže. Takže tak asi mezi osmou a desátou?“

„Je to policista,“ zopakoval Anton. „Proto jsou tu všichni, je to tak?“

„Katrine?“ spustila Beáta do telefonu. „Mohla bys mi něco prověřit? Jde o případ Sandry Tvetenové. Přesně tak.“

„Krucí!“ vykřikla rastafariánská čepice. „Povídal jsem jim, aby počkali, než dovezou pytel.“

Anton se otočil a uviděl dva muže, jak si probíjejí cestu roštím a mezi sebou nesou jedny z nosítek patřící výjezdové skupině. Zpod deky trčely cyklistické boty.

„Znal ho,“ pokračoval Anton. „Proto se tak klepal, že ano?“

„Prý spolu sloužili na Økernu, než Vennesla přešel do Kriposu,“ odpověděla rastafariánská čepice.

„Máš tam nějaké datum?“ ptala se Beáta Lønnová dál po telefonu.

Ozval se výkřik.

„Ale...,“ chtěla pokračovat čepice.

Anton se otočil. Jeden z nosičů sklouzl do příkopu. Kužel světla z jeho svítilny přelétl přes nosítka. Přes deku, která se z těla svezla. Přes... přes co? Anton upřeně zíral. Byla to hlava? Byla to vážně hlava? To, co se nacházelo na nepochybně lidském krku? Než udělal tu velkou chybu, viděl během let strávených na oddělení

vražd spoustu mrtvol, ale téhle se nic nepodobalo. Hmota vytvarovaná v jakési přesýpací hodiny mu připomněla rodinnou nedělní snídani, Lauřina vajíčka na měkko s visícím zbytkem skořápky, rozříznutá tak, aby žloutek vytekl a zaschl na tuhnoucím, ale ještě pořád měkkém bílku. Vážně to byla... *hlava*?

Mrkal do tmy, zadní světla sanitky mu přitom mizela z dohledu. A došlo mu, že tohle je repríza, že tohle už viděl. Ty bílé postavy, termosku, nohy trčící zpod deky, právě to viděl v Říšské nemocnici. Jako by to všechno byla zlá předtucha. Ta hlava...

„Díky, Katrine,“ rozloučila se Beáta.

„Cos zjišťovala?“ zeptala se rastafariánská čepice.

„Jednou jsem přesně tady s Erlendem pracovala,“ vysvětlila Beáta.

„Tady?“ podivila se čepice.

„Jo, tady. Vedl taktické vyšetřování. Už to bude nejmíň deset let. Sandra Tvetenová. Znásilněna a zavražděna. Byla ještě dítě.“

Anton polkl. Dítě. Repríza.

„Vzpomínám si na ten případ,“ ozvala se čepice. „Osud je zvláštní, představ si to, umřít na místě vraždy, kterou jsi vyšetřovala. Nestal se ten případ se Sandrou taky na podzim?“

Beáta neodpověděla, jen pomalu přikývla.

Anton zběsile mrkal. To nemůže být pravda, už viděl podobnou mrtvolu.

„Krucí!“ zaklela čepice tiše. „Chceš tím říct, že...?“

Beáta Lønnová mu sebrala víčko od termosky. Upi-la. Vrátila mu ho. Přikývla.

„Do prdele,“ šeptla čepice.

Kapitola 3

„Dějà vu,“ podotkl Stále Aune a zahleděl se ven na husté sněžení v Drážní ulici, kde právě prosincová ranní tma ustupovala krátkému dni. Vzápětí se otočil zpět k muži sedícímu na židli před psacím stolem. „Dějà vu je pocit, že člověk vidí něco, co už někdy viděl. Nevíme, odkud se ten pocit bere.“

Tím plurálem mínil psychology všeobecně, nejen terapeuty.

„Někteří odborníci se domnívají, že ve chvíli, kdy jsme unavení, dochází ke zpoždění v informačním přenosu do určité části mozku, takže než tam informace konečně dorazí, má ji člověk už chvíli v podvědomí, a proto ji vnímá jako informaci již známou. Teorie s únavou by vysvětlovala, proč lidé mívají dějà vu nejčastěji koncem pracovního týdne. Ale to je tak asi všechno, co nám k tomu věda může říct. To, že pátek je dnem dějà vu.“

Stále Aune snad doufal, že se mu dostane úsměvu. Ne proto, že by úsměv v jeho odborných snahách přimět lidi k sebenápravě něco znamenal, nýbrž proto, že atmosféra v místnosti to vyžadovala.

„Já nemyslím takového dějà vu,“ namítl pacient. Klient. Zákazník. Osoba, která přibližně za dvacet

minut zaplatí na recepci a tím přispěje k pokrytí společných nákladů pěti psychologů s oddělenými pracemi v bezvýrazné, a přesto nemoderní třípodlažní budově v Drážní ulici nacházející se v průměrně hezké části západního Osla. Stále Aune se potají podíval na hodiny na zdi nad mužovou hlavou. Ještě osmnáct minut.

„Je to spíš takový sen, který se mi zdá pořád dokola.“

„Takový sen?“ Aune opět přelétl pohledem po novinách, které měl rozložené v otevřené zásuvce psacího stolu tak, aby na ně pacient neviděl. V dnešní době sedává většina terapeutů na židli přímo naproti pacientovi, proto když stěhováci vmanévrovali do Auneho ordinace ten masivní stůl, vyslechl si psycholog od zubících se kolegů, že podle moderní terapeutické teorie je nejlepší, jestliže se mezi terapeutem a pacientem nachází co možná nejméně fyzických překážek. Aune na to suše odpověděl: „Nejlepší to je možná pro pacienta.“

„Je to sen. Sním.“

„Vracející se sny jsou běžná záležitost,“ opáčil Aune a přešel si rukou po tváři, aby zamaskoval zívnutí. Toužebně pomyslel na starou dobrou pohovku, kterou mu z ordinace odstěhovali a která nyní stojí venku ve společných prostorách, kde dohromady se stojanem a činkou funguje jako psychoterapeutický vtip pro zasvěcené. V dobách, kdy jeho pacienti tuhle pohovku využívali, si mohl noviny číst ještě nenápadněji.

„Jenže já o ten sen nestojím.“ Slabý, sebejistý úsměv. Řídké, pěkně upravené vlasy.

Vítejte u vymítače snů, pomyslel si Aune a pokusil se muži jeho slabý úsměv oplatit. Pacient měl na sobě oblek s jemným svislým proužkem, šedočervenou kravatu a černé nablýskané boty. Aune byl oblečený do tvídového saka, pod dvojitou bradou měl veselého motýlka a na nohou hnědé boty, které už drahnou chvíli neviděly kartáč. „Možná byste mi mohl povědět, o čem ten sen je?“

„Vždyt jsem vám to právě řekl.“

„Jistě. Ale možná byste to mohl trochu rozvést?“

„Jak jsem říkal, začíná to tam, kde končí *Dark Side of the Moon*. *Eclipse* doznívá tím, že David Gilmour zpívá...“ Muž našpulil rty a pak přešel do tak afektované angličtiny, že Aune si ho úplně živě představil, jak si k našpuleným rtíkům zvedá šálek s čajem. „... *and everything under the sun is in tune but the sun is eclipsed by the moon.*“

„A o tomhle se vám zdá?“

„Ne! Tedy ano. Vlastně ta deska ve skutečnosti taky končí takhle. Optimisticky. Po pětačtyřiceti minutách smrti a šílenství. A tak si myslíte, že všechno dobře dopadne. Všechno je zase v pořádku. Jenže ve chvíli, kdy album doznívá, se v pozadí ozve mumlající hlas. Pokud chcete rozpoznat slova, musíte zvýšit hlasitost, ale pak je naopak slyšíte velice dobře: *There is no dark side of the moon, really. Matter of fact, it's all dark.* Všechno je temné. Rozumíte mi?“

„Ne,“ odvětil Aune. Striktně vzato by se měl správně zeptat „Je pro vás důležité, abych vám rozuměl?“ nebo nějak podobně. Neměl na to však sílu.

„Zlo jako takové neexistuje, zlé je totiž všechno. Vesmír je temný. Rodíme se zlí. Zlo je výchozí bod, přirozenost. Někdy se pak objevuje záblesk světla. Jenže je pouze dočasný, musíme zpátky do tmy. A právě to se děje v tom mém snu.“

„Pokračujte,“ vyzval pacienta Aune, zatočil se na židli a se zamyšleným výrazem vyhlédl z okna. Ten výraz nasadil proto, aby zakryl fakt, že má potřebu dívat se na něco jiného než na výraz pacientova obličejce vyjadřující směs sebelítosti a sobeckého uspokojení. Muž se očividně považuje za unikátní osobnost, je to rozhodně případ pro psychologa. Nepochybně už někdy na terapii chodil. Aune si všiml, že se hlídač parkoviště

kolébá po ulici doširoka rozkročený jako šerif, a uvažoval, pro jaké jiné povolání by se sám mohl hodit. Došel k rychlému závěru. Pro žádné. Navíc psychologii miluje, rád se pohybuje na hranici mezi tím, co víme a co nevíme, rád kombinuje těžké břemeno v podobě faktických znalostí s intuicí a se zvědavostí. V každém případě si to tak každé ráno říká. Tak proč si teď přeje jediné, totiž aby tenhle člověk sklapl a vypadl z jeho ordinace, z jeho života? Může za to pacient, anebo jeho práce terapeuta? Ingridino špatně zakamuflované ultimátum, že musí míň pracovat a víc se věnovat jí a jejich dceři Auroře, si vynutilo jisté změny. Pustil tedy časově náročný výzkum, práci poradce pro oddělení vražd i přednášky na policejní akademii. Stal se terapeutem na plný úvazek, s pevnou pracovní dobou. Zdálo se, že zvolil dobře, protože co by měl na tom, čeho se vzdal, taky postrádat? Chybí mu snad sestavování profilů nemocných duší vraždících lidí, chybí mu ty otravné činy, které ho okrádaly o spánek, chybí mu to, že když se mu konečně podařilo usnout, probudil ho vrchní komisař Harry Hole požadující rychlé odpovědi na nemožné otázky? Chybí mu, jak si ho Harry Hole proměnil k obrazu svému ve vyhladovělého, nespavostí vyčerpaného monomaniaka, v lovce štěkajícího na všechny, kteří ho ruší při práci na tom jediném, co podle něj něco znamenalo, v člověka, jenž od sebe pomalu, ale jistě odhání kolegy, rodinu i přátele?

Sakra, jasně že mu to chybí. Chybí mu ta *důležitost*, která se s tím pojila.

Chybí mu pocit, že zachraňuje životy. A to nikoli život racionálního člověka se sebevraždnými sklony, který ho občas dokázal přimět k tomu, aby si položil následující otázku: Jestliže někomu připadá život tak bolestný a nemůže ho změnit, proč mu prostě nedopřát možnost zemřít? Chybí mu pocit, že on sám je ten ak-

tivní, ten, kdo do případu zasahuje, ten, kdo odděluje nevinné od viníků, kdo dělá to, co nikdo jiný udělat nemůže, protože to on – Ståle Aune – je nejlepší. Tak prostě to je. Ano, chybí mu Harry Hole. Chybí mu, že už mu ten vysoký, mrzoutský policista se sklony k alkoholismu, ale s velkým srdcem nevolá a nevyzývá ho – nebo lépe řečeno nenařizuje mu –, aby prokázal společnosti službu, nepožaduje po něm, aby obětoval rodinný život i noční spánek polapení nějakého ubožáka ze dna společnosti. Jenže na oddělení vražd už žádný vrchní komisař jménem Harry Hole nepracuje a nikdo jiný Aunemu také nikdy nevolá. Opět pohledem přelétl stránky novin. Policie uspořádala tiskovou konferenci. Od vraždy policisty v Maridalen uplynuly už téměř tři měsíce a policie stále nemá jedinou stopu ani podezřelého. Je to přesně ten případ, kvůli němuž by mu dřív zavolali. Vražda se stala na stejném místě činu a ve stejný den jako jistý starý nevyřešený případ. Obětí byl policista, který se tehdy na vyšetřování původního trestného činu podílel.

Jenže ty časy jsou pryč. Teď trpí nespavostí přepracovaného podnikatele, což se mu nelíbí. Brzy začne pokládat otázky, které pravděpodobně vyloučí posttraumatickou stresovou poruchu – muž před ním není ochromen nočními můrami, je jenom posedlý snahou vytáhnout svou produktivitu opět na vrchol. Aune mu pak okopíruje článek *Imagery Rehearsal Therapy* od Krakowa a... Jména ostatních autorů si už nevybavil. Vyzve ho, aby si ty noční můry sepsal a přinesl je příště s sebou. Potom jim společně vytvoří alternativní, šťastný konec a ten si pacient vtiskne do paměti tak, aby se mu jeho sen buď jevil jako příjemnější, nebo aby prostě zmizel.

Aune naslouchal pravidelnému uspávajícímu hučení pacientova hlasu a myslel na to, že policie u vraždy

v Maridalen uvízla na mrtvém bodě hned od prvního dne. Dokonce ani když se vynořila nápadná shoda s případem Sandry Tvetenové – stejný den i místo, spojitost mezi oběťmi –, nedokázaly se Kripos ani oddělení vražd nikam posunout. Nyní policie vyzývá lidi, aby se velice dobře zamysleli a zatelefonovali jim případné tipy, bez ohledu na to, jak bezvýznamné by se jim třeba zdály. Právě to se probíralo na včerejší tiskové konferenci. Aune měl podezření, že jde o hru pro publikum, že má policie jenom potřebu ukázat, že něco dělá, že není paralyzovaná. Jenomže přesně tak to samozřejmě působilo: bezmocné a silně kritizované vedení vyšetřovacího týmu, které se rezignovaně obrací na veřejnost s nevysloveným „uvidíme, jestli dokážete něco lepšího“.

Podíval se na snímek z tiskové konference. Poznal na něm Beátu Lønnovou. Gunnar Hagen, šéf oddělení vražd, se díky mocnému prstenci hustých vlasů, který mu obepínal lesklé holé temeno, stále více podobal mnichovi. Konference se zúčastnil dokonce i Mikael Bellman, nový vrchní policejní náčelník – přece jenom se jedná o vraždu člověka z vlastních řad. Přísný výraz ve tváři. Štíhlejší postava, než jak si Aune pamatoval. Svě v médiích se dobře vyjímající kudrny, jejichž délka bývala na hranici únosnosti, musel ztratit kdesi při přesunu z funkce šéfa Kriposu a šéfa oddělení pro vyšetřování organizovaného zločinu do nynější funkce šerifa. Aune myslel na Bellmanovu téměř dívčí krásu, kterou podtrhovaly dlouhé řasy a opálená pleť s typickými bílými pigmentovými skvrnami. Nic z toho nebylo na fotografii patrné. Neobjasněná vražda policisty je samozřejmě nejhorší myslitelný začátek na postu vrchního policejního náčelníka, jenž svou bleskovou kariéru založil na úspěchu. Udělal čistku mezi drogovými gangy v Oslu, jenomže na to se rychle zapomene. Penzionovaný Erlend Vennesla sice nebyl formálně vzato

zavražděn ve službě, avšak většině lidí bylo jasné, že jeho smrt musí nějakým způsobem souviset s vraždou Sandry Tvetenové. Proto také Bellman zmobilizoval všechno, co mělo ruce a nohy, nejen z vlastních řad, využil i externí posily. Jenom jeho, Ståleho Auneho, nepovolal. Ze svých seznamů ho vyškrtli. Není divu, sám o to požádal.

A teď se zima hlásí s předstihem a s pocitem, že stopy zapadávají sněhem. Vychladlé stopy. Žádné stopy. Právě to Beáta Lønnová zmínila na tiskové konferenci: téměř podivná absence stop. Samozřejmě prověřili všechny, koho měli v hledáčku v případě Sandřiny vraždy. Podezřelý, pozůstalý, přátelé, dokonce i Venneslovy kolegy, kteří na případu pracovali. Stejně bezvýsledně.

V místnosti se rozhostilo ticho a Ståle Aune z pacientova výrazu poznal, že mu dotyčný právě položil otázku a očekává odpověď.

„Hm,“ odušil, podepřel si pěstí bradu a střetl se s pacientovým pohledem. „Co si o tom myslíte vy sám?“

V mužově pohledu se objevil zmatek a Auneho na okamžik zachvátil strach, že se ho dotyčný zeptal, jestli by nemohl dostat trochu vody nebo něco podobného.

„Co si já myslím o tom jejím úsměvu? Nebo o tom silném světle?“

„O obojím.“

„Někdy si říkám, že se usmívá, protože mě má ráda. Jindy si říkám, že se usmívá, protože mě chce k něčemu dotlačit. Ale jakmile se usmívat přestane, to silné světlo v očích jí zhasne a pak už se to nedá zjistit, protože potom už nechce mluvit. Takže to možná je tím zesilovačem. Nebo ne?“

„Tím... ehm, zesilovačem?“

„Ano.“ Odmlka. „Tím, jak jsem o něm povídal. Jak mi ho otec vždycky vypnul potom, co vešel do mého pokoje a prohlásil, že už si tu desku přehrávám dost

dlouho, že to hraničí se šílenstvím. A já jsem tehdy sledoval, jak červené světýlko vedle tlačítka pro vypnutí pohasíná a pak úplně zmizí. Jako oko. Nebo jako západ slunce. A tehdy jsem si říkával, že ji ztrácím. Právě proto je ke konci mého snu nemá. Je tím zesilovačem, který utichne, když ho otec vypne. A já už s ní pak nemůžu mluvit.“

„Vy jste si přehrával desky a myslel přitom na ni?“

„Ano. Neustále. Tak asi do svých šestnácti. A nebyly to desky. Jenom jedna deska.“

„*Dark Side of the Moon*?“

„Ano.“

„Ale ona vás nechtěla?“

„To nevím. Pravděpodobně ne. Ne tehdy.“

„Hm. Náš čas vypršel. Dám vám něco, co byste si měl do příště přečíst. A pak spolu vytvoříme nový konec toho příběhu ze snu. Ona promluví. Něco vám řekne. Něco, co jste si přál, aby vám řekla. Třeba to, že vás má ráda. Mohl byste o tom do příště trochu přemýšlet?“

„Dobře.“

Pacient vstal, sundal z věšáku kabát a vykročil ke dveřím. Aune se posadil za psací stůl, pohlédl na kalendář, který na něj svítil z monitoru počítače. Připadal mu tragicky nabitý. A došlo mu, že už zase úplně zapomněl pacientovo jméno. Našel si ho v kalendáři. Paul Stavnes.

„Příští týden ve stejnou dobu, vyhovuje vám to, Paul?“

„Jistěže.“

Aune si ho zapsal. Když vzhlédl, byl už Stavnes pryč.

Psycholog vstal, vytáhl noviny a došel k oknu. Kde je sakra to slibované globální oteplení? Sklonil zrak k novinám, ale najednou na ně neměl náladu, odhodil je, týdný a měsíce neustálého omílání stačí. Ubit. Hrubé násilí. Závažná poranění hlavy. Erlend Vennessla

po sobě zanechal manželku, děti a vnoučata. Přátelé a kolegové v šoku. „Milý a přátelský.“ „Člověk ho nemohl nemít rád.“ „Hodný, čestný a tolerantní, neměl vůbec žádné nepřátele.“ Aune se zhluboka nadechl. *There is no dark side of the moon, really. Matter of fact, it's all dark.*

Zahleděl se na telefon. Jeho číslo znají. Telefon však mlčel. Stejně jako ta dívka ve snu.

Kapitola 4

Vedoucí oddělení vražd Gunnar Hagen si přejel rukou od čela po lagunovitou holinu v kšticí. Pot, který se mu přitom nashromáždil pod dlaní, se vsákl do hustého atolu vlasů obkružujícího temeno. Před Hagenem seděl vyšetřovací tým. U běžné vraždy by zpravidla čítal dvanáct osob. Jenže vraždy kolegů nepatřily k typickým a místnost K2 byla zaplněná do posledního místa, bylo tu na padesát lidí. Pokud by se započítali i marodi, tvořilo tým padesát tři osob. Brzy jich omeocní víc, začíná se na nich podepisovat mediální tlak. To nejpozitivnější, co se dalo o tomto případě říct, bylo, že sblížil dvě velké norské instituce zabývající se vyšetřováním násilných úmrtí: oddělení vražd a Kripos. Veškerá rivalita šla stranou, pro jednu spolupracovali jako jeden celek a nezajímalo je nic jiného než snaha vypátrat, kdo zabil jejich kolegu. První týdny to zjišťovali s takovou intenzitou a západem, až Hagen nabyl přesvědčení, že případ bude navzdory nedostatku stop, svědků, možných motivů, možných podezřelých a možných i nemožných vodítek rychle objasněn. A to jenom díky té obrovské vůli, mravenčí píli a téměř neomezeným zdrojům, jež dostali k dispozici. Jenže...

Šedé, unavené tváře na něj zíraly s apatií, která byla v posledních týdnech stále zřetelnější. A včerejší tisko-

vá konference – na níž se jejich žádost o jakoukoli pomoc dost ošklivě podobala kapitulaci – bojovnost týmu nezvýšila. Dnes nahlásili odchod na nemocenskou další dva členové, a ne takoví, kteří by zrovna házeli ručník do ringu kvůli rýmě. Kromě Venneslova případu tu navíc mají vraždu Gusta Hanssena, u níž se stav změnil z „objasněn“ na „nevyřešen“ poté, co byl Oleg Fauke propuštěn a Chris „Adidas“ Reddy vzal krátce nato zpět své doznání. Jedno pozitivum se ovšem na případu Vennesla našlo: vražda policisty zastínila vraždu fetišáka a dealera Gusta tak dokonale, že se v tisku o návratu tohoto případu do hry neobjevilo ani slovo.

Hagen sklonil pohled k papíru ležícímu před ním na řečnickém pultě. Byly na něm napsané dva řádky. Nic víc. Dvouřádková ranní porada.

Odkášlal si. „Dobré ráno vespolek. Jak mnozí z vás vědí, obdrželi jsme po včerejší tiskové konferenci řadu tipů. Celkem osmdesát devět, několik z nich nyní prověřujeme.“

Nemusel dodávat to, co všichni věděli: že po třech měsících jsou tohle výškrabky, že devadesát pět procent všech tipů je k ničemu, že volají obvyklí magoři, kteří to zkoušejí pokaždé, že volají opilci, lidi, kteří chtějí uvrhnout podezření na někoho, s kým jim utekl životní partner, nebo na sousedy, co kašlou na pravidelný úklid společných prostor, že volají vtipáلكové libující si v kanadských žertících nebo prostě lidi, kteří mají potřebu poutat na sebe pozornost, kteří si potřebují popovídat. Oním „několik z nich“ mínil čtyři. Čtyři tipy. A když vyslovil slovo „prověřujeme“, lhal – už jsou prověřené. A nedovedly je vůbec nikam.

„Dnes máme vzácnou návštěvu,“ pokračoval Hagen a okamžitě si uvědomil, že by se to dalo mylně vykládat jako sarkasmus. „Vrchní policejní náčelník by nám chtěl říct několik slov. Mikaeli...“

Hagen zavřel desky a nadzvedl je, jeden jejich konec pustil tak, aby pleskl o stůl, jako by desky obsahovaly svazek nových zajímavých informací místo oné jediné áčtyřky, a zadoufal, že použití výrazu „vzácnou“ vyžehlil tím, že Bellmana oslovil křestním jménem. Pokývl k muži stojícímu u dveří vzadu v místnosti.

Mladý vrchní policejní náčelník opřený se založenýma rukama o zeď vteřinku vyčkal, než se k němu otočí všechny tváře, a pak se mocným, ale elegantním pohybem jakoby odtrhl od stěny a rychle a rozhodně vykročil k řečnickému pultu. Na rtech měl náznak úsměvu, jako kdyby myslel na něco veselého, a když se za pultem lehce a měkce zhoupl na podpatcích, opřel se o desku předloktími, naklonil se vpřed a podíval se přímo na shromážděné, čímž chtěl snad podtrhnout, že nemá předem sepsaný projev, pomyslel si Hagen, že Bellman by teď měl pokud možno vyrukovat s něčím, co by takovému entré dostálo.

„Někteří z vás o mně možná vědí, že lezu,“ spustil Bellman. „A vždycky když se probudím a venku je jako dnes, když vyhlédnu z okna a je nulová viditelnost a v předpovědi hlásí další sněhové srážky a zesilování větru, vzpomenu si na horu, kterou jsem kdysi měl v úmyslu zdolat.“

Bellman se odmlčel a Hagen konstatoval, že nečekaný úvod zapůsobil: vrchní policejní náčelník upoutal jejich pozornost. Prozatím. Hagen však věděl, že tolerance přepracovaného týmu vůči kecům je nízká a že se tým nebude obtěžovat to skrýt. Bellman je příliš mladý, strávil na vedoucí pozici příliš krátkou dobu a dostal se na ni trochu moc rychle na to, aby mu dovolili zkoušet jejich trpělivost.

„Ta hora se náhodou jmenuje stejně jako tahle místnost. Má tedy i stejné jméno, jaké někteří z vás dali případu Vennesla. K2. Je to pěkné jméno. Druhá nej-

vyšší hora na světě. *The Savage Mountain*. Nejhorší hora ke zdolání. Na každého čtvrtého člověka, který na ni dokázal vylézt, připadá jeden mrtvý. Měli jsme v úmyslu ji pokořit jižní cestou, nazývanou také *The Magic Line*. O tuto cestu se před námi pokusili jen dva horolezci, proto ji mnozí považují za rituální sebevraždu. Drobná změna počasí a větru a jste spolu s horou zahaleni sněhem při teplotách, na které nikdo z nás není stavěný a nedokáže je přežít, rozhodně ne s takovým množstvím kyslíku na metr krychlový, jaké má člověk k dispozici pod vodou. A protože ta hora se nachází v Himálaji, všichni vědí, že tam ke změně počasí a větru dojde.“

Drobná odmlka.

„Tak proč jsem chtěl vystoupit právě na ni?“

Další odmlka. Delší, jako by Bellman čekal, že mu někdo odpoví. Stále s tím náznakem úsměvu na rtech. Mlčí už dlouho, moc dlouho, pomyslel si Hagen. Policisté nejsou příznivci teatrálního předvádění.

„Protože...“ Bellman zatukal ukazovákem do desky řečnického pultu, „... protože je nejtěžší na světě. Fyzicky i psychicky. S výstupem se nepojí jediná vteřina radosti, jen obavy, únava až na krev, strach, výšková nemoc, nedostatek kyslíku, vzrůstající životu nebezpečná panika a ještě nebezpečnější apatie. A po dosažení vrcholu si nemůžete vychutnat okamžik triumfu, nýbrž si jen musíte opatřit důkaz, že jste tam skutečně byli, fotku nebo dvě, nesmíte si namlouvat, že to nejhorší máte za sebou, nesmíte se nechat příjemně ukolébat, musíte se dál soustředit, plnit jednotlivé úkoly, systematicky jako naprogramovaný robot, ale současně nesmíte přestat dál vyhodnocovat situaci. Situaci je třeba vyhodnocovat neustále. Jaké je počasí? Jaké signály nám vysílá tělo? Kde jsme? Jak dlouho už jsme tady? Jak na tom jsou ostatní členové týmu?“

Poodstoupil o krůček od pultu.

„Protože na K2 jdete do kopce a proti větru celou dobu. I při sestupu. Do kopce a proti větru. Právě proto jsem to chtěl zkusit.“

V místnosti panovalo ticho. Naprosté ticho. Žádné demonstrativní zívání ani šoupání nohama pod židlemi. Proboha, pomyslel si Hagen, dostal je.

„Dvě slova,“ pokračoval Bellman. „Ne tři, jenom dvě. Vytrvalost a soudržnost. Chtěl jsem k tomu přidat ambice, jenže tohle slovo není dost důležité, není dost významné v poměru k těm dvěma ostatním. Možná si teď říkáte, na co je vytrvalost a soudržnost, jestliže neexistuje cíl, ambice. Boj jen kvůli boji samotnému? Čest bez odměny? Ano, já říkám: boj jen kvůli boji samotnému. Čest bez odměny. Až se za několik let bude dál hovořit o Venneslově případu, bude to kvůli protivenstvím. Kvůli tomu, že ten případ vypadal tak beznadějně. Kvůli tomu, že hora byla příliš vysoká, počasí příliš mizerné, vzduch příliš řídký. Kvůli tomu, že se nic nedařilo. A právě díky popisovaným protivenstvím bude mít ten případ mystický nádech, díky nim se stane příběhem vyprávěným u táborových ohňů a přežije. Stejně jako se většina horolezců na světě nikdy v životě nedostane ani k úpatí K2, může člověk prožít celý život jako vyšetřovatel, aniž by se někdy zúčastnil něčeho podobného. Napadlo vás, že kdyby se ten případ vyřešil během prvních týdnů, byl by za pár let zapomenut? Protože co je všem legendárním kriminalistickým případům společné?“

Bellman chvíli vyčkal. Pokývl, jako by mu někdo dal odpověď, kterou teď sám zopakuje:

„Nevyřešily se hned. Byly plné protivenství.“

Vedle Hageny se ozval šepot: „*Churchill, eat your heart out.*“ Hagen se otočil a uviděl, že si vedle něj s úšklebkem na rtech stoupla Beáta Lønnová.

Pokývl jí a rozhlédl se po shromáždění. Jsou to možná obehnané triky, ale pořád fungují. Tam, kde před několika minutami viděl jen vyhaslé černé ohniště, dokázal Bellman rozfoukat žár. Hagen však věděl, že oheň nebude plápolat dlouho, pokud se brzy nedostaví výsledky.

Tři minuty nato vrchní policejní náčelník svůj povzbuzující proslov zakončil. Od pultu odcházel se širokým úsměvem a za doprovodu potlesku. Hagen mu z povinnosti také zatleskal, děsil se však návratu k pultu. Bude jim muset zkazit náladu, sdělit jim, že se počet členů týmu redukuje na třicet pět. Na Bellmanův příkaz – dohodli se však na tom, že tohle jim neprozradí. Hagen předstoupil, odložil desky, odkašlal si, předstíral, že jimi listuje. Vzhlédl. Znovu si odkašlal a ušklíbl se. „*Ladies and gentlemen, Elvis has left the building.*“

Ticho, žádný smích.

„No, máme tu pár věcí, s nimiž se musíme poprat. Někteří z vás budou přesunuti na jiné úkoly.“

Mrtvo. Vyhaslo.

Ve chvíli, kdy Mikael Bellman vystupoval z výtahu v atriu budovy policejního ředitelství, zahlédl, jak v sousedním výtahu mizí jakási postava. Byl to Truls? To sotva, po případu Asajev je ještě pořád mimo službu. Bellman vyšel hlavním vchodem a proboujel se vánicí k čekajícímu autu. Po nástupu do funkce vrchního policejního náčelníka mu bylo vysvětleno, že teoreticky má nárok na řidiče, ale že jeho tři předchůdci se tohoto privilegia vzdali, protože byli toho názoru, že to nepůsobí dobře, když mají prosazovat úspory na všech ostatních frontách. Bellman však tuhle praxi obrátil a jasně se vyjádřil, že nedovolí, aby mu podobné sociálnědemokratické malichernosti bránily v efektivním využívání pracovních dní, a že důležitější je naznačit

lidem nacházejícím se v hierarchii níže, že tvrdá práce a kariérní postup s sebou přinášejí jisté výhody. Šéf tiskového oddělení si ho poté vzal stranou a doporučil mu, aby pro případ, že se ho budou novináři ptát, svou odpověď omezil na to s efektivním využíváním pracovních dní a pasáž s výhodami vypustil.

„Na radnici,“ nařídil Bellman řidiči, když usedal na zadní sedadlo.

Auto odrazilo od obrubníku, objelo grønlandský kostel a zamířilo k budovám Plaza a Postbygget, které navzdory výstavbě kolem Opery nadále dominovaly nezvlněnému panoramatu města. Dnes ale žádné panorama vidět nebylo, jen sníh, a Bellmana napadly tři vzájemně nesouvisející myšlenky. Pitomý prosinec. Pitomý případ Vennessla. A pitomý Truls Berntsen.

Mikael se svým kamarádem z dětství a podřízeným nepromluvil od začátku října, kdy ho musel suspendovat, ani se s ním od té doby neviděl. Tedy měl dojem, že ho minulý týden zahlédl v zaparkovaném autě před hotelem Grand. K Trulsovu postavení mimo službu vedly vysoké vklady v hotovosti na jeho kontě. Protože Truls nemohl – nebo nechtěl – vysvětlit jejich původ, neměl Mikael jako jeho šéf jinou možnost. Sám samozřejmě dobře věděl, odkud ty peníze pocházejí – Truls pracoval jako levák pro drogový gang Rudolfa Asajeva a ničil pro něj důkazy. A odměnu si ten blbec ukládal rovnou na konto. Jedinou útěchou bylo, že ani peníze, ani Truls neukazovali přímo k Mikaelovi. Jen dvě osoby na celém světě by mohly odhalit fakt, že Mikael s Asajevem také spolupracoval. Jednou z nich byla jeho spoluvnice, radní pro sociální problematiku a protidrogovou prevenci, druhá osoba ležela v kómatu v uzavřeném křídle Říšské nemocnice a právě umírala.

Projeli Kvadraturou. Bellman fascinovaně hleděl na kontrast mezi tmavou pletí prostitutek a bílým sněhem,

který se jim zachytával na vlasech a ramenou. Viděl také, že prázdné místo po Asajeových mužích zaplnili noví drogoví dealeri.

Truls Berntsen. Doprovázel Mikaela po celé jeho dětství na Manglerudu, podobně jako štítovci následují žraloka. Mikael měl mozek v hlavě, tah na branku, řečnické schopnosti, pěkný vzhled. Truls „Beavis“ Berntsen neznal strach, měl pěsti a byl Mikaelovi téměř dětinsky oddaný. Mikael si získával přátele, kam se jenom podíval. Truls byl natolik neoblíbený, že se mu všichni aktivně vyhýbali. Přesto se spolu přátelili, Berntsen a Bellman. Ve třídě i na policejní akademii vyvolávali jejich jména hned po sobě, Bellmanovo jako první, Berntsenovo vzápětí. Mikael začal chodit s Ullou, ale Truls tu pořád byl, dva kroky za nimi. S postupem let začal Truls zaostávat, neměl nic z Mikaelových přirozených ambicí v rodinném ani kariérním životě. Zpravidla se dal snadno ovládat a byl předvídatelný. Skákal, jak Mikael pískal. Někdy mu ovšem pohled potemněl a v té chvíli jako by ho Mikael nepoznával. Jako tehdy v případě toho zatčeného mladíka, jehož Truls obuškem téměř připravil o zrak. Nebo v případě toho chlápka z Kriposu, který byl, jak se ukázalo, teplouš a nepokrytě vyjel po Mikaelovi. To byla poslední kapka, a proto musel Mikael sáhnout k opatření, jež by teploušovi naznačilo, že si něco takového nenechá líbit. Vylákali ho s Trulsem do kotelny na Brynu a tam se do něj Truls pustil obuškem. Nejdřív kontrolovaně, pak stále divoceji, v pohledu se mu přitom začala šířit ta čern, až to posléze vypadalo, že je úplně v šoku, protože měl oči vytřeštěné a temné. Mikael ho musel zarazit, aby toho chlapa nezabil. Jistěže je Truls loajální. Jenže je taky jako neřízená střela, a právě to Mikaela znepokojuje. Když mu Mikael oznámil, že se zaměstnanická rada rozhodla postavit Trulse mimo službu, dokud se

nevyjasní původ peněz na jeho účtu, Truls jenom zopakoval, že je to jeho soukromá věc, pokrčil rameny, jako by mu to bylo jedno, a odešel. Jako by Truls „Beavis“ Berntsen měl kam jít, jako by měl nějaký život mimo zaměstnání. Mikael tehdy opět zahlédl v jeho očích tu čern. Jako by zažehl doutnák, viděl ho, jak prohořívá do tmavé důlní štoly – a potom nic. Jenže člověk neví, jestli je ten doutnák prostě jenom moc dlouhý anebo jestli zhasl, takže s napětím čeká, protože mu něco říká, že čím déle to bude trvat, tím horší budou následky výbuchu.

Auto zabočilo k zadnímu traktu radnice. Mikael vystoupil a vyšel po schodech ke vchodu. Někteří lidé tvrdí, že tohle byl původní hlavní vstup, jak ho ve dvacátých letech dvacátého století navrhli architekti Arneberg a Poulsson, že jejich výkres byl omylem otočen. A když se na to koncem čtyřicátých let přišlo, pokročila už stavba natolik, že se to ututlalo, a všichni se tvářili jakoby nic a doufali, že těm, kteří budou připlovat do norského hlavního města Osloským fjordem, nedojde, že je vítá pohled na východ z kuchyně.

Mikael Bellman rázoval k recepci, jeho italské kožené podrážky přitom měkce mlaskaly o betonovou podlahu. Žena za pultem mu věnovala zářivý úsměv.

„Dobrý den, pane vrchní policejní náčelníku. Jste očekáván. Deváté patro, na konci chodby doleva.“ Během cesty výtahem se Bellman prohlížel v zrcadle. A říkal si, že to je přesné, že míří vzhůru. Navzdory tomuhle případu vraždy. Narovnal si uzel na kravatě, kterou mu Ulla koupila v Barceloně. Dvojitý windsor. Na střední naučil Trulse, jak si má vázat kravatu, ale ukázal mu jenom jednoduchý uzel. Dveře na konci chodby byly pootevřené. Strčil do nich.

Kancelář byla holá. Psací stůl uklizený, police prázdné, a na tapetách byla patrná světlejší místa po ob-

růzčích, které tam předtím visely. Seděla na jednom z okenních parapetů. Její tvář se vyznačovala jistou konvenční krásou, kterou ženy s oblibou označují za elegantní, avšak bez půvabu či šarmu, navzdory blondaté panenkovské hřívě stočené do komických kudrlin. Byla vysoká a měla atletickou postavu, široká ramena i boky, momentálně nasoukané do úzké kožené sukně. Stehna měla překřížená. Maskulinnost v jejím obličejí – podtržená výrazným orlím zobanem a studenýma vlčíma očima modré barvy – v kombinaci se sebejistě vyzývavým, hravým pohledem přiměla Bellmana při prvním setkání s ní k brysknímu předpokladu: že je Isabelle Skøyenová velmi iniciativní nadržená panička ochotná riskovat.

„Zamkni,“ vyzvala ho.

Nemýlil se.

Nyní za sebou zavřel a otočil klíčem. Došel k jednomu z dalších oken. Budova radnice se tyčila nad skromnou osloskou zástavbou tvořenou tří- a čtyřpatrovými domy. Naproti radnici se vyjímal sedm set let stará pevnost Akershus trůnící na vysokých šancích zdobených historickými, válkou poškozenými děly mířícími na fjord, jehož hladina lehce čeřená ledovými porvyvy větru vypadala, jako by jí naskakovala husí kůže. Přestalo sněžit a město se pod ocelově šedými mraky koupalo v modrobílém světle. Takovou barvu mívají mrtvoly, pomyslel si Bellman. Mezi holými stěnami se rozlehl Isabellin hlas: „Tak co, lásko, co říkáš na ten výhled?“

„Impozantní. Pokud se nepletu, měla bývalá radní pro sociální problematiku kancelář mnohem menší a mnohem níž.“

„Já nemyslím tamten výhled,“ namítla, „ale tenhle.“

Obrátil se k ní. Novopečená osloská radní pro sociální problematiku a protidrogovou prevenci měla roztažené nohy. Kalhotky ležely vedle ní na parapetu.

Isabelle několikrát prohlásila, že nechápe, co je okouzujícího na úplně vyholeném pohlaví, ale přece snad musí existovat nějaká střední cesta, táhlo Mikaelovi hlavou, zatímco při pohledu do té buše nezřetelně zopakoval své hodnocení výhledu. Zkrátka a prostě impozantní.

Dupla podpatky o parketovou podlahu a došla k němu. Oprášila mu z klopky saka neviditelné smítko. I bez podpatků by byla o centimetr vyšší, nyní se nad ním však tyčila. Neděsilo ho to. Naopak, její fyzická mohutnost a dominantní osobnost mu připadaly jako zajímavá výzva. Vyžadovaly od něj jako od muže víc než Ullina útlá postava a milá poddajnost. „Myslím, že se dobře hodí, abys právě ty zasvětil moji kancelář. Bez tvé... ochoty spolupracovat bych se na tuhle pozici nedostala.“

„Nápodobně,“ odvětil Mikael. Nasál vůni jejího parfému. Byla mu povědomá. Je to... Ullin parfém? Ten od Toma Forda, jak on se to jenom jmenuje? Black Orchid. Ten, co jí musí kupovat během cest do Paříže nebo Londýna, protože v Norsku není k sehnání. Ta souhra okolností mu připadla zcela nepravděpodobná.

Isabelle si jeho úžasu všimla a v očích se jí objevil smích. Spojila ruce na jeho zátylku a se zasmáním se zaklonila. „Omlouvám se, nedokázala jsem odolat.“

No jistě, po kolaudačním večírku v jejich novém domě si Ulla stěžovala, že jí zmizela lahvička s parfémem, že ji musela ukrást některá z pozvaných celebrit. Mikael sám si byl dost jistý, že viníkem bude jeden z místních Manglerudanů, totiž Truls Berntsen. Věděl totiž velice dobře, že je Truls do Ully od svých klukovských let po uši zamilovaný, o čemž se samozřejmě nikdy před Ullou ani před Trulsem nezmínil. Nezmínil se ani o tom flakonku. Přece jen je lepší, když Truls ukradne Ulle parfém, než kdyby jí kradl kalhotky.

„Nenapadlo tě, že právě tohle je tvůj problém?“ zeptal se Mikael. „To, že nedokážeš odolat.“

Měkce se zasmála. Zavřela oči. Její dlouhé silné prsty se zvedly z Mikaelova zátylku, sjely mu po páteři a vklouzly mu za opasek. Podívala se na něj s lehkým zklamáním.

„Co se děje, můj hřebečku?“

„Doktoři tvrdí, že neumře,“ odpověděl Mikael. „Podle posledních informací se zdá, že se z kómatu probírá.“

„Jak to? Hýbe se?“

„Ne, ale v EEG křivce jsou patrné změny, proto mu začali dělat neurologická vyšetření.“

„No a co?“ pronesly její rty těsně u jeho. „Máš z něj strach?“

„Nemám strach z něj, ale z toho, co by mohl prozradit. O nás.“

„Proč by měl udělat takovou hloupost? Je sám, nic by tím nezískal.“

„Řekněme to takhle, drahoušku,“ odvětil Mikael a odstrčil jí ruku. „Při pomyšlení, že by někdo mohl dosvědčit, jak jsme ty a já spolupracovali s šéfem drogového gangu, abychom postoupili na kariéřním žebříčku...“

„Hele, jenom jsme prostě opatrně zasáhli a nenechali působit výhradně ruku trhu,“ namítla Isabelle. „To je dobrá a osvědčená sociálnědemokratická politika, lásko. Umožnili jsme Asajevovi, aby si vytvořil monopol na prodej drog, a zatkli jsme všechny ostatní drogové krále, protože Asajevova droga způsobovala méně předávkování. Cokoli jiného by byla špatná protidrogová politika.“

Mikael se musel usmát. „Slyším, že sis v kurzech komunikace vybrousila rétoriku.“

„Nezměníme téma, lásko?“ Namotala si na ruku jeho kravatu.

„Víš, jak by to prezentovali u soudu? Tak, že jsme funkci vrchního policejního náčelníka a radní pro sociální problematiku dostali kvůli tomu, že to vypadalo, že jsme my dva osobně vyčistili osloské ulice a snížili počet případů předávkování. Přitom jsme ve skutečnosti Asajevovi umožňovali ničit důkazy, zabíjet konkurenci a prodávat drogu, která je čtyřikrát silnější a návykovější než heroin.“

„Hmmm. Děsně mě rajcuje, když takhle mluvíš...“ Přitáhla si ho. Strčila mu jazyk do úst. Zapraskaly punčochy, jak přitiskla své stehno k Mikaelovu. Houpačným krokem couvala k psacímu stolu a táhla Mikaela za sebou.

„Pokud se v nemocnici probere a začne žvanit...“

„Sklapni, nezavolala jsem si tě proto, abych si s tebou povídala.“ Její prsty se činily na jeho opasku.

„Musíme ten problém vyřešit, Isabelle.“

„To je mi jasné, ale když jsi teď vrchní policejní náčelník, občas se na tebe víc zaměří pozornost, láska. A právě teď se zaměřuje tvoje radnice na tohle.“

Mikael její ruku odrazil.

Vzdychla. „Tak dobře. Řekni mi, co tě napadlo.“

„Že je potřeba mu pohrozit. Věrohodně.“

„Proč pohrozit, proč ho rovnou nezlikvidovat?“

Mikael se rozesmál a smál se, dokud mu nedošlo, že to Isabelle myslí vážně. A že k tomu ani nepotřebovala čas na rozmyšlenou.

„Protože...“ Mikael neuhnul pohledem a snažil se, aby jeho hlas zněl pevně. Snažil se být stejně suverénním Mikaelem Bellmanem jako před půlhodinou, kdy stál před vyšetřovacím týmem. Snažil se nalézt vhodnou odpověď. Isabelle ho však předběhla:

„Protože se bojíš. Nepodíváme se do Zlatých stránek, jestli bychom tam nenašli něco v rubrice Asistované úmrtí? Nařídíš prostě, aby jeho pokoj přestali

střežit, protože je to mrhání finančními prostředky a blablaba, a potom pacienta nečekaně navštíví ten kontakt ze Zlatých stránek. Nečekané to tedy musí být pro pacienta. Nebo tam vlastně můžeš poslat ten svůj stín. Beavise. Trulse Berntsena. Ten přece udělá za peníze cokoli, nebo ne?“

Mikael nedůvěřivě potřásl hlavou. „Za prvé toho muže nařídil hlídat šéf oddělení vražd Gunnar Hagen. Pokud by byl pacient zavražděn krátce poté, co bych zrušil Hagenovo rozhodnutí, vypadalo by to podezřele, abych tak řekl. Za druhé nechceme mít na krku vraždu.“

„Poslouchej, lásko. Žádný politik není lepší než jeho poradce. Proto když se chceš dostat na vrchol, musíš se vždycky obklopit lidmi, kteří jsou chytřejší než ty sám. A já začínám pochybovat o tom, jestli jsi chytřejší než já, Mikaeli. Za prvé se ti nedaří chytit toho vraha policisty. A teď ani nevíš, jak bys měl vyřešit jednoduchý problém s chlápkem v kómatu. Takže jestli mě radši nechceš opíchat, musím si položit otázku: K čemu mi vlastně budeš dobrý? Dokážeš mi na to odpovědět?“

„Isabelle...“

„Beru to tak, jako bys odpověděl ne. Proto mě teď poslouchej, provedeme to takhle...“

Prostě ji musel obdivovat. Její sebeovládání a téměř chladnou profesionalitu, zároveň však ochotu riskovat a nevypočitatelnost, díky níž si její kolegové nenápadně poodsedávali. Někteří ji považovali za neřízenou střelu, ti však nepochopili, že kolem sebe šíří nejistotu záměrně, že je to součást její hry. Patří k těm, kteří se za kratší dobu dostanou dál a výš než ostatní. A kteří, pokud padnou, dopadnou hlouběji a jejich pád je ošklivější. Ne že by se Mikael Bellman v Isabelle Skøyenové nepoznával, byla však extrémní verzí jeho samého. A zvláštní bylo, že místo aby ho stahovala s sebou, byl díky ní spíš opatrnější.

„Prozatím se pacient neprobral, takže nepodnikneme nic,“ prohlásila Isabelle. „Znám jednoho anesteziologa z Enebakku. Dost pochybný týpek. Zásobuje mě pilulkami, které bych si jako politička nemohla zrovna kupovat na ulici. Podobně jako Beavis udělá za peníze leccos. A za sex cokoli. Ostatně...“

Posadila se na okraj psacího stolu, zvedla nohy a roztáhla je, pokusila se mu jediným trhnutím rozepnout poklopec. Mikael jí pevně sevřel zápěstí. „Isabelle, počkáme si do středy do Grandu.“

„Nechci čekat do středy do Grandu.“

„Ale jo, já pro to hlasuju.“

„Vážně?“ odpověděla, vymanila se mu a kalhoty mu rozepnula. Nahlédla do nich a hrdelním hlasem pronesla: „Výsledek hlasování je dva ku jedné, láska.“

Kapitola 5

Dávno padla tma, teplota klesla a do klučičího pokoje Stiana Barelliho svítil oknem bledý měsíc. Stian náhle zaslechl zdola z obýváku matčin hlas.

„To je pro tebe, Stiane!“

Slyšel předtím zvonit jejich pevnou linku a doufal, že to nebude pro něj. Odložil ovladač k Nintendo Wii. Byl dvanáct pod par, zbývalo mu odehrát tři jamky a měl jinak řečeno zatraceně dobře našlápnuto k tomu, aby se kvalifikoval do turnaje Masters. Hrál jako Rick Fowler, protože to byl ve hře *Tiger Woods: The Masters* jediný hráč, který byl dostatečně skvělý a přibližně stejně starý jako on, jednadvacet. Oba mají rádi Eminema a Rise Against a oba rádi nosí oranžovou. Rick Fowler si teď už samozřejmě může dovolit vlastní bydlení, zatímco Stian žije ještě pořád u rodičů. Ale jenom dočasně, dokud mu neudělí stipendium na té aljašské univerzitě. Půltucet norských alpských lyžařů se tam dostalo na základě výsledků z juniorského mistrovství Norska a tak. Problém byl sice v tom, že tamní pobyt prozatím z nikoho neudělal lepšího lyžaře, ale co? Holky, víno a lyže. Existuje něco lepšího? Možná i nějaká ta zkouška, pokud na to zbude čas. A výstupní hodnocení, na jehož základě může získat

slušnou práci. Peníze na vlastní byt. Život, který bude lepší než tady to, než spaní v příliš krátké posteli pod fotkami Bodeho Millera a Aksela Lunda Svindala, než požívání matčiných karbanátků a respektování otcových pravidel, než trénování držkatých fracků, kteří podle svých sněžnou slepotou potrefených rodičů mají talent jako Aamodt nebo Kjus. Lepší než stát jako dozor u vleku v lyžařském areálu Tryvannskleiva za hodinovou mzdu, jakou by si nedovolili nabídnout ani indickému pracujícímu dítěti. Právě proto teď věděl, že volá předseda klubu alpského lyžování. Předseda se totiž jako jediný z těch, které Stian znal, vyhýbal telefonování na mobil, protože to je *trošku* dražší, a raději volané nutil, aby v těch pravěkých jeskyních, kde nadále měli pevné linky, sbíhali po schodech k přístroji.

Stian převzal od matky sluchátko.

„Ano?“

„Ahoj Stiane, tady je Hora.“ Opravdu se tak jmenoval. „Volali mi, že běží vlek na Tryvannskleiva.“

„Ted?“ podivil se Stian a podíval se na hodinky. Čtvrt na dvanáct. Provozní doba vleku končí v deset.

„Nemohl by ses tam zajet podívat?“

„Ted?“

„Pokud tedy nemáš na práci něco extrémně důležitého, samozřejmě.“

Stian předstíral, že ironii v předsedově tónu přeslechl. Uvědomoval si, že má za sebou dvě nepodařené sezony a že se předseda domnívá, že na vině není nedostatek talentu, nýbrž nadbytek času, který Stian většinou vyplňuje lenošením, fyzickým chátráním a všeobecným nicneděláním.

„Nemám auto,“ namítl.

„Můžeš si půjčit moje,“ nabídla se rychle matka. Neodešla, stála vedle něj se založenýma rukama.

„Sorry, Stiane, ale slyšel jsem to,“ odušil suše předseda. „Nejspíš se dovnitř vloupal nějaký vandal, protože mu to připadalo vtipné.“

Stianovi trvalo deset minut, než serpentínami dojel k televiznímu vysílači Tryvannstårnet, který se jako sto osmnáct metrů dlouhý oštěp zavrtaný do vrcholu kopce tyčil nad zvlněnou severozápadní částí Osla.

Zaparkoval na zasněženém parkovišti a zaregistroval, že tu kromě jeho auta stojí jenom červený golf. Vytáhl z rakve lyže, nasadil si je a projel kolem ústřední budovy k místu, kde horní stanice hlavní lanovky Tryvann Express označovala vrchol lyžařského areálu. Odtud viděl na jezero Tryvann a na kratší kotvu Kleivaheisen. Přestože svítil měsíc, panovala moc velká tma na to, aby bylo vidět, že se kotvy pohybují, bylo to však slyšet. Ozývalo se hučení ze strojovny dole.

Když se odpíchl a sjížděl po svahu dlouhými línými oblouky, napadlo ho, jak podivuhodné ticho tu nahoře v noci vládne. První hodinu po uzavření jako by areál zůstával naplněn ozvěnou radostných dětských výkřiků, předstíraných úleků děvčat, svištění hran lyží na ztvrdlém sněhu a ledu, testosteronem nabitých zvolání mladíků toužících po pozornosti. A i když vypnuli osvětlení, jako by se tu světlo ještě chvíli vznášelo ve vzduchu. Postupně se však začalo šířit ticho. A tma. A ještě větší ticho. Dokud nevyplnilo veškeré terénní prohlubně a dokud se temnota nevyplížila z lesa. V té chvíli se Tryvann proměnil v jiné místo, v místo, které – ačkoli se tu Stian vyznal i poslepu – bylo tak cizí, že by se klidně mohlo vyskytovat na jiné planetě. Na studené, temné a neobydlené planetě.

Kvůli nedostatku světla musel jet s citem a snažit se předvídat, jak se mu bude snít a terén pod lyžemi zvedat a klesat. Právě na to má ale talent, díky tomu se

prosazuje nejlíp, jestliže je špatná viditelnost, jestliže sněží, je mlha nebo difúzní světlo a na sněhu nejsou vidět žádné detaily, prostě *cítí* to, co nemůže vidět, má takovou tu jasnozřivost, kterou jsou zkrátka někteří lyžaři obdařeni a jiní – většina – nikoli. Mazlil se se sněhem, jel pomalu, aby si ten požitek déle vychutnal. Pak už byl dole. Zatočil před vlekařskou budku.

Dveře byly vylomené.

Ve sněhu ležely třísky a dveřní otvor mu černě zíval v ústrety. Teprve v té chvíli si uvědomil, že je tu sám. Že je půlnoc, že se nachází na momentálně opuštěném místě, kde se právě stal zločin. Pravděpodobně to byl akorát nějaký vandal, ale úplně jistý si přece jenom být nemohl. Tím, že to byl akorát vandal. Tím, že tu je sám.

„Haló!“ zavolal do hučení motoru a rachocení kotev, které mu nad hlavou přijížděly a odjížděly po zpívajícím ocelovém laně. A okamžitě toho zalitoval. Ozvěna se odrazila od kopce i se zvukem jeho vlastního strachu. Protože cítí strach. Protože jeho myšlenky se nezařadily u slov „trestný čin“ a „sám“, avšak pokračovaly dál. K tomu starému příběhu. Za dne na to nemyslel, ale občas, když míval večerní službu a už tu bylo málo lyžařů, se ta historka vyplížila z lesa společně s temnotou. Stalo se to mimo sezonu, jedné zimní noci bez sněhu koncem devadesátých let. Tu patnáctiletou dívku nejspíš kdesi v centru nadopovali a dovezli ji sem. Pouta a kukla. Donesli ji z parkoviště k budce, vylomili dveře a uvnitř ji znásilnili. Dívka prý byla tak malá a útlá, že i kdyby byla v bezvědomí, dokázal by ji sem násilník – nebo násilníci – snadno donést až z parkoviště. Člověk mohl jen doufat, že skutečně byla celou dobu v bezvědomí. Zvláště když ji prý pachatel navíc přibil ke zdi dvěma mohutnými hřeby zatlučenými pod každou klíční kost, aby ji mohl znásilnit a přitom minimalizoval tělesný kontakt mezi svým a jejím tělem,

stěnami i podlahou. Právě proto tu pak policie nezajistila žádné stopy DNA, otisky prstů ani vlákna z oblečení. Ale možná to není pravda. Pravda, jak Stian věděl, ovšem byla, že dívku našli na třech různých místech. Na dně jezera Tryvann objevili trup a hlavu. V lese dole u lyžařské stopy Wyllerløypa jednu část spodní poloviny těla a na břehu lesního jezírka Aurtjern druhou. Právě kvůli tomu, že poslední dva jmenované kusy byly nalezeny tak daleko od sebe a každý jiným směrem od místa, kde byla dívka znásilněna, vytvořila policie teorii, že pachatelé museli být dva. Jenže nic víc než teorii neměli. Pachatelé – nenašlo se žádné sperma, které by potvrdilo, že se jednalo o muže – nebyli nikdy dopadeni. A když pak měli mladí členové klubu před první večerní službou v areálu Tryvann, předseda a ostatní vtipálci jim s oblibou vykládali, že tu prý lidé za tichých nocí slyšají z vlekařské budky zvuky. Výkřiky téměř přehlušující jiný zvuk. Zvuk hřebů zatloukaných do zdi.

Stian si odepnul boty z vázání a vstoupil na práh. Pokrčil mírně kolena, přitlačil holeně k jazyku bot a snažil se ignorovat stoupající pulz. Proboha, co si myslí, že tady asi tak uvidí? Krev a sajrajt? Duchy?

Natáhl ruku za dveře, našmátral vypínač, otočil jím. Hleděl do osvětlené místnosti.

Na nenatřené borovicové stěně visela na hřebíku dívka. Byla téměř nahá, jen žluté bikiny jí zakrývaly takzvaně strategické části opáleného těla. Měsíc prosinec, kalendář byl z loňska. Stian u té fotky jednoho velice poklidného večera před několika týdny onanoval. Dívka byla dost sexy, ale jeho víc vzrušovaly slečny míhající se přímo za oknem při průjezdu mezi budkou a vlekem. Vzrušovalo ho, když mohl s tvrdým pindourem v ruce sedět jen půl metru od nich. Zvlášť ho rajcovaly ty, které jezdily na kotvě samy, které si nacvičeným

pohybem ruky vždycky strčily tvrdou tyč mezi stehna a sevřely ji. Kotva jim pokaždé nadzdvihla půlky. Záda se jim prohnula, když se natažené pero upevněné mezi tyčí a lanem opět smrštilo a s trhnutím je od něj odvleklo, odvleklo mu je z dohledu, stopou nahoru.

Stian vešel do budky. Bezpochyby tu někdo byl. Plastový vypínač, jímž se vlek spouštěl a zastavoval, byl ulomený. Ležel ve dvou kusech na podlaze a z řídicího pultu tak trčel jen kovový kolíček. Stian studený kov sevřel mezi palcem a ukazovákem a pokusil se jím otočit, ale jen mu mezi prsty prokluzoval. Došel k pojistkové skříňce v rohu. Kovová dvířka byla zamčená a klíč, který vedle nich obvykle visíval na šňůrce na zdi, byl pryč. Zvláštní. Stian se vrátil k řídicímu pultu. Snažil se sundat plastový kryt z vypínačů, jimiž se ovládalo osvětlení a hudba, ale pochopil, že by je také jen zničil, že jsou ke kolíčkům pevně přilepené nebo přitavené. Potřebuje něco, čím by mohl samotný kovový kolíček pevně sevřít, kleště nebo něco takového. Ve chvíli, kdy vytáhl zásuvku stolu u okna, ho přepadla předtucha. Stejná, jako když jel poslepu na lyžích. Cítil to, co nemohl vidět, to, že venku ve tmě někdo stojí a dívá se na něj.

Vzhlédl.

A uviděl tvář, která na něj zírala vytřeštěnýma očima.

Svoji vlastní tvář, svoje vlastní vystrašené oko v dvojitém odrazu v okně.

S ulehčením vydechl. Krucinál, takhle se nechat vyděsit.

Jenže pak, ve chvíli, kdy přesunul pohled zpět k zásuvce a srdce se mu opět rozbušilo, jako by jeho oko zachytilo venku nějaký pohyb, obličej, který se odtrhl od odrazu a spěšně zmizel z dohledu směrem doprava. Opět rychle vzhlédl. Pořád tam byl jen jeho vlastní odraz. Jenže teď nebyl dvojitý jako předtím. Nebo ano?

Vždycky měl příliš bujnou fantazii. To mu aspoň říkali Marius s Kjellou, když jim vykládal, že ho pomýšlení na tu znásilněnou dívku vzrušuje. Přirozeně ne na to, že byla znásilněna a zavražděna. Nebo vlastně ano, to s tím znásilněním... na to myslí, líčil jim. Ale hlavní je to, že byla dost hezká, hezká a tak nějak milá. A že byla tady v té budce, nahá, s pindourem ve frndě, to... no, tohle pomýšlení ho vzrušuje. Marius mu na to řekl, že je „fakt magor“ a Kjella, ten kokot, si samozřejmě pustil pusu na špacír, a když se ta historka ke Stianovi donesla zpátky, zněla tak, že by si Stian dokázal představit, že by se toho znásilnění zúčastnil. To je teda kámoš, pomyslel si Stian a přehraboval se přitom v zásuvce. Permanentky na vlek, razítko, razítkový polštářek, propisky, izolepa, nůžky, lovecký nůž, účtenky, šroubky, matky. Tak sakra! Pustil se do další zásuvky. Nikde žádné kleště, žádné klíče. V té chvíli mu došlo, že by vlastně stačilo najít tyč s nouzovým tlačítkem, kterou obvykle zapíchávali do sněhu před budkou, aby ten, kdo by byl zrovna nejbliž, mohl jenom zmáčknout červené tlačítko na jejím konci, kdyby se něco stalo. A něco se dělo neustále: děti dostávaly kotvou do hlavy, začátečníci padali, když to s nimi cuklo, a přesto svírali kotvu rukama a ta jimi smýkala po sněhu dál. Nebo pitomci, co se chtěli předvést, posunuli si kotvu do podkolení a vyjeli daleko ze stopy, aby se v rychlosti vyčurali na kraji lesa.

Prohledával skříňky. Tu tyč by měl najít snadno, je asi metr dlouhá, kovová, má tvar páčidla a na jednom konci je špičatá, aby se dala zabodnout do uježděného, zledovatělého sněhu. Stian odsunul zapomenuté rukavice, čepice a lyžařské brýle. Další skříňka, hasicí přístroj. Kbelík a hadr na vytírání. Lékárnička. Čelovka. Jenom tyč nikde.

Samozřejmě ji mohli zapomenout vzít dovnitř, když tu dnes večer končili.

Popadl svítilnu a vyšel ven, obešel budku.

Ani tam tyč nebyla. Krucinál, copak ji někdo ukradl? A přitom tam nechal ležet permanentky? Stianovi připadlo, že cosi zaslechl, a otočil se směrem k okraji lesa. Namířil svítilnu mezi stromy.

Pták? Veverka? Občas se sem zatoulali losi, ale ti se nesnažili schovávat. Kdyby se mu tak podařilo vypnout ten debilní vlek, hned by líp slyšel.

Vrátil se do budky, uvědomil si, že uvnitř se cítí líp. Zvedl z podlahy oba kusy plastového vypínače, pokusil se je ze stran přimáčknot ke kovovému kolíčku a otočit jím, ale rozjely se mu.

Podíval se na hodinky. Za chvíličku půlnoc. Měl chuť dohrát si tu golfovou rundu na Augustě, než si půjde lehnout. Zvažoval, jestli nemá zavolat předsedovi. Krucinál, a přitom by stačilo otočit ten kovový kolíček o sto osmdesát stupňů!

Reflexivně vzhlédl a srdce se mu zastavilo.

Seběhlo se to tak rychle, nebyl si jistý, jestli něco viděl nebo ne. Bez ohledu na to, co to bylo, to nebyl los. Hledal v telefonu číslo na předsedu, ale prsty se mu třáslly, takže se několikrát spletl, než došel ke správnému jménu.

„Ano?“

„Tady Stian. Někdo se sem vloupal a zničil vypínač a ten nouzový nemůžu najít. Nejde to vypnout.“

„Pojistková skříňka...“

„Je zamčená a klíč je taky pryč.“

Zaslechl, jak předseda tiše zaklel. Odevzdaně se nadechl. „Počkej tam, přijedu.“

„Vezměte s sebou kleště a tak.“

„Kleště a tak,“ zopakoval předseda, ani se nepokusil zakrýt své pohrdání.

Stian už dávno pochopil, že míra předsedova respektu je přímo úměrná tomu, jak vysoko na výsledkové listině se člověk nachází. Zastrčil telefon do kapsy. Upřel pohled do tmy venku. A došlo mu, že když má v budce

rozsvíceno, může ho každý vidět, a on sám přitom nevidí nikoho. Vstal, přibouchl dveře a zhasl. Čekal. Tyče s prázdnými kotvami, které sem sjížděly z kopce, jako by při obrátce na konci vleku vždycky zrychlily, než se vydaly opět nahoru.

Stian zamrkal.

Proč ho to nenapadlo dřív?

Otočil všemi vypínači na řídicím pultu. Kopec zalilo světlo a současně se z reproduktorů rozječela písnička *Empire State of Mind* od Jaye a naplnila údolí. Tak, teď je to tu mnohem útulnější.

Bubnoval prsty, znovu se podíval na kovový kolíček. Na vršku jím procházel otvor. Vstal, ze zdi vedle pojistkové skříňky sundal šňůrku, přeložil ji na dvojito a protáhl ji otvorem. Šňůrku jednou omotal kolem kolíčku a opatrně zatáhl. To by možná šlo. Zatáhl prudčeji. Šňůrka vydržela. Ještě prudčeji. Kolíček se pohnul. Trhl s ním.

Zvuk motoru dozněl s protáhlým zasténáním, které přešlo v zakvílení.

„*There, motherfucker!*“ zařval Stian.

Sklonil se k telefonu, že zavolá předsedovi a oznámí mu, že úkol splnil. Pak mu došlo, že předsedovi by se asi nelíbilo, že tu do reproduktorů pouští v noci rap na plné koule, a hudbu ztlumil.

Naslouchal vyzvánění v telefonu, nic jiného teď neslyšel, najednou se rozhostilo hrozné ticho. Tak už to zvedni! A vtom už to tu zas bylo. Ten pocit. Ten pocit, že tu někdo je. Že se na něj někdo dívá.

Stian pomalu zvedl zrak.

A ucítil, jak se mu odkudsi ze zátylku šíří mráz, jako by tuhl v kámen, jako by zíral do Medusiny tváře.

Jenže to nebyla Medusa. Byl to muž oblečený do dlouhého kabátu z černé kůže. Měl vytřeštěné oči šílenice a po upírsku otevřená ústa, z jejichž koutků mu stékaly krvavé čůrky. A zdálo se, že se vznáší nad zemí.